

EESTI LOODUSE FOTOTEEK

Photo archive of the journal Estonian Nature

Olete ehk märganud – iga värskel ajakirja Eesti Loodus esikaant ehib kaunis loodusfoto. Aastatel 1933–1941 ja 1958. aastast praeguseni välja antud Eesti pikima ilmumisajalooga populaarteaduslik loodusajakiri keskendub meie looduse tundmisele ja loodushoiule. Läbi aegade on ajakiri oma lehekülgedel avaldanud Eesti loodusfotograafiat kõigis selle vormides. Nii on Eesti Looduse toimetuse fotoarhiivi ehk fototeeki koondunud mahukas ja oluline osa Eesti loodusfotograafia ajaloo.

Loodusfotograafia saab sõna

Eesti Looduses on läbi selle ilmumisajaloo avaldatud rohkelt artikleid ja erirubriike, mis propageerivad loodusfotograafiat. Juba 1958. aastal ilmus ajakirja sõjajärgses esinumbris mitmekülgset andeka entomoloogi Vambola Maavara artikkel „Kuidas pildistada loodust“. Kõrvalolevas riisil konvoluute lehitsedes võib veenduda, et ajakiri pakatab headest loodusfotograafiateemalistest soovitusetest, Eesti parimate loodusfotograafide sügavatest mõtetest, mitmesuguste loodusfotokonkursside teabest, loodusfotograafia mitmekülgsetest rakendusviisidest ning – mis peamine – kaunistest ja põnevatest loodusfotodest. Eesti Looduse tööjuhendite rubriigis leidub rohkelt näpunäited pildistamiseks. Loodusfotograafid said ajakirjas veelgi rohkem sõna alates 1990. aastatest, mil hakkasid ilmuma autorirubriigid esikaane siseküljel ning loodusfotograafiat käsitlevate artiklite sarjad. 2002. aastast sai regulaarseks varasemal kümnendil pistelisel aset leidnud üle kahe lehe laotuva loodusfoto avaldamine ajakirja keskel, saateks autori kaastekst.

Tänavu esmailmumise 90. aastapäeva tähistava Eesti Looduse lehekülgedele on laotunud oluline osa Eesti loodusfoto ajaloo. Fotomuuseumil on suur au tuua huvilisteni ajakirja toimetuse mahukas fototeek, mis on 1958. aastast alates talletanud Eesti loodusfotograafia pärandit.

Eesti Looduse lehekülgedel ja toimetuse fototeegi pildivalikus enim esinevad loodusfotograafid sellel näitusel:

Julius Mager (12.10.1901–8.08.1997)	August Kiisla (09.08.1899–22.11.1971)
Paul Pere (19.03.1911–07.01.1976)	Hillar Uusi (28.01.1926–09.02.1994)
Enno Väljal (14.02.1928–16.11.2011)	Aare Mäemets (18.01.1929–24.11.2002)
Edgar Kask (05.08.1930–24.05.2008)	Fred Jüssi (29.01.1935)
Aavo Põlenik (13.02.1938)	Jüri Pere (25.08.1939)
Tiit Leito (01.06.1949)	Enno Merivee (27.05.1950)
Tõnu Noorits (17.08.1952)	Villu Anvelt (1961)
Arne Ader (18.08.1963)	Urmas Tartes (19.09.1963)
Jaanus Järva (21.02.1970)	Mati Kose (19.12.1970)
Ingmar Muusikus (28.03.1971)	Remo Savisaar (11.06.1978)
Sven Začek (29.09.1980)	Karl Adami (29.04.1991)

Kõik näitusel olevad fotod on pärit ajakirja Eesti Loodus toimetuse fototeegist ja enamik neist on ajakirjas ka ilmunud. Autorite originaalfotodena on väljas valik peamiselt mustvalgetest fotodest 1950. aastate lõpust kuni 1990. aastateni. Valguslaudadel on 1970.–1980. aastate värvifotod esindavad diapositiivid ja slaidid autorite märkmetega. Uuema aja, 1990.–2020. aastate loodusfotod leiab teisel korrusel ekraanilt. Autorite loomingut on saatmas Eesti Looduses ilmunud valitud kaastekstid.

Käesolev näitus on tänulik kummardus kõigile Eesti Looduse ajakirjas ilmunud ning edaspidi ilmuvate loodusfotode autoritele.

Eesti Looduse fototeeki hoiab Eesti Loodusmuuseum.

Näitus jätkub Fotomuuseumi keldrigaleriis ja teisel korrusel.

Fotomuuseum tänab:

Toomas Kuk (ajakirja Eesti Loodus peatoimetaja)
Leida Ojasoo (Eesti Loodusmuuseumi kogude spetsialist)
Eesti Looduse fototeegi fotode autorid ja nende pärijad
Remo Savisaar
Overall Eesti AS

Kuraatorid: Merilis Roosalu, Relika Kala, Annika Haas (Fotomuuseum)
Graafiline disain: Rein Seppius (Tallinna Linnamuseum)
Digiteerija: Sander Ott Eelmaa (Fotomuuseum)

You may have noticed – the front cover of every issue of journal Eesti Loodus ('Estonian Nature') is adorned with a beautiful nature photo. Published from 1933-1941 and again from 1958 to the present day, the popular scientific nature journal with the longest publication history in Estonia focuses on nature protection and learning about our nature. Throughout the years, the journal has published Estonian nature photography in all its forms on its pages. Thus, a large and important part of the history of Estonian nature photography has been collected in the photo archive of the Eesti Loodus editorial office.

Nature photography takes the floor

Many articles and special sections promoting nature photography have been published in Eesti Loodus throughout its publication history. As early as in 1958, the article 'How to take nature photos' by the multi-talented entomologist Vambola Maavara appeared in the first post-war issue of the journal. Flipping through the convolutes on the adjacent shelf, you can be certain that the journal is bursting with useful tips on nature photography, deep thoughts from Estonia's best nature photographers, information on various nature photography contests, versatile applications of nature photography and – most importantly – beautiful and exciting photos of nature. There are plenty of tips for taking photos in the instructions section of Eesti Loodus. Nature photographers have become even more prominent in the journal since the 1990s, when author sections on the inside of the front cover and series of articles on nature photography began to be published. From 2002, having a nature photo spread over the two middle pages of the journal became a regular feature, having been done sporadically in the previous decade, accompanied by the author's notes.

A significant part of the history of Estonian nature photography is spread over the pages of Eesti Loodus, which celebrates the 90th anniversary of its first publication this year. The Museum of Photography has the great honour of presenting you the large photo archive of the journal's editorial office, which has been storing the heritage of Estonian nature photography since 1958.

The most featured nature photographers at this exhibition and on the pages of Eesti Loodus and in the photo selection of the editorial office's photo archive:

Julius Mager (12.10.1901–8.08.1997)	August Kiisla (09.08.1899–22.11.1971)
Paul Pere (19.03.1911–07.01.1976)	Hillar Uusi (28.01.1926–09.02.1994)
Enno Väljal (14.02.1928–16.11.2011)	Aare Mäemets (18.01.1929–24.11.2002)
Edgar Kask (05.08.1930–24.05.2008)	Fred Jüssi (29.01.1935)
Aavo Põlenik (13.02.1938)	Jüri Pere (25.08.1939)
Tiit Leito (01.06.1949)	Enno Merivee (27.05.1950)
Tõnu Noorits (17.08.1952)	Villu Anvelt (1961)
Arne Ader (18.08.1963)	Urmas Tartes (19.09.1963)
Jaanus Järva (21.02.1970)	Mati Kose (19.12.1970)
Ingmar Muusikus (28.03.1971)	Remo Savisaar (11.06.1978)
Sven Začek (29.09.1980)	Karl Adami (29.04.1991)

All the photos in the exhibition come from the photo archive of the editorial office of Eesti Loodus journal and most of them have been published in the journal as well. A selection of mainly black and white photographs from the late 1950s to the 1990s are on display as the authors' original photographs. The illuminated displays exhibit slides representing colour photographs and slides with authors' notes from the 1970s-1980s. Nature photos from the more recent years between the 1990s and 2020s are seen on the screen on the second floor. The authors' work is accompanied by selected notes published in Eesti Loodus.

This exhibition is a tribute to all the authors of the nature photos that have been published and will be published in the future in the Eesti Loodus journal.

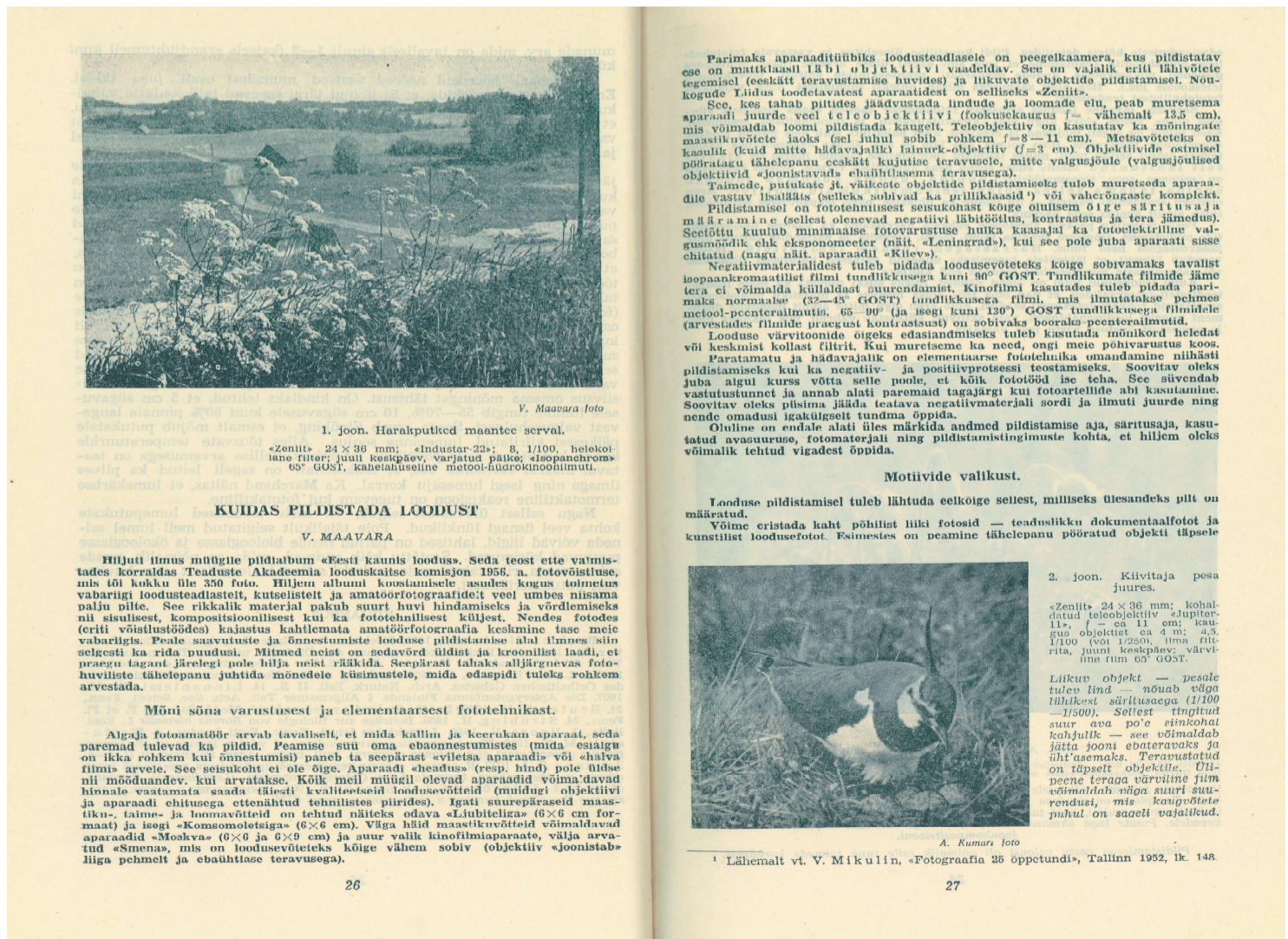
The photo archive of the journal "Estonian Nature" is preserved in the Estonian Museum of Nature.

The exhibition continues in the basement gallery and on the second floor of the Museum of Photography.

The Museum of Photography would like to thank:

Toomas Kuk (editor-in-chief of Eesti Loodus)
Leida Ojasoo (collections specialist of the Estonian Museum of Natural History)
The authors of the photographs of the Eesti Loodus photo archive and their heirs
Remo Savisaar
Overall Eesti AS

Curators: Merilis Roosalu, Relika Kala, Annika Haas (Museum of Photography)
Graphic design: Rein Seppius (Tallinn City Museum)
Digitiser: Sander Ott Eelmaa (Museum of Photography)



Vambola Maavara artikkel „Kuidas pildistada loodust“ algus Eesti Loodus nr 1, 1958, lk 26-27
Front page of the article by Vambola Maavara "How to take nature photos" Eesti Loodus no. 1, 1958, p. 26-27

Toimetuse fototeek

1958. aastal alguse saanud Eesti Looduse toimetuse fotoarhiiv, fototeek, on kogutud ajakirjas ilmunud artiklite autoritelt, kaastöö pakkumistena nii harrastajatelt kui ka kutselistelt fotograafidelt, tellimustöödena, toimetusele üle antud autorikogudena ja ka ajakirja korraldatud fotovõistluste kaudu.

Photo archive of the editorial office

The photo archive of the editorial department of Eesti Loodus, founded in 1958, has been collected from the authors of articles published in the journal, as contribution offers from both amateur and professional photographers, commissioned works, author's collections given to the journal and also through photo contests organised by the journal.

Tundes valdaval slaidiajastul teravat püüda heade mustvalgefotode järele, mis peegeldaks loodust ja inimest looduses IIRI kõikide aastaaegade, kuulutab «Eesti Loodus» välja

FOTOVÕISTLUSE.

Võitlusest võivad osa võtta nii kutselised kui ka harrastuspildistajad piiramatult arvu töödaga. Oodatud on läikpaberil mustvalgefotod püstformaadis 18x24 või 18x18 cm. Iga foto juures peavad olema andmed: mida, kus ja millal on pildistatud, ning autori märgusõna. Pildi allkiri on soovitatav, kuid mitte kohustuslik. Märgusõnaga varustatud kinnises ümbrikus anda autori nimi ja täpne aadress (võimaluse korral ka telefoninumber). Võitlusele saadetud fotosid ei tagastata.

Preemiad paneb välja Jõgeva rajooni «Kungas» kolhoosi 90 rubla väärtuses. Jaoamine otsustab IIRI 12 parimat fotot avaldatakse (kõrgeima hõnoremärgiga) «Eesti Looduse» ühe aastakäigu erikaane siselehel. Teisi pilte kasutatakse ajakirjas vastavalt vajadusele ja hõnoremärgitakse ka erikaane korrusel.

Eriti ostame:

- kõiki aastaaegu hõlmavat seeriat
- pilte meie kõige tavalisematest loomadest, olgu väikesest või suurest, nende tavapärasest ümbrusest. (Sääsk on ülharuldases lihkast eelistatavam. Vahelimegi oskab olla fotogenneel.)
- looduskaitselise alltekstiga pilte
- detailfotosid (eriti tavalisest loodusest)

Tööde esitamise viimane tähtaeg on 20. detsember 1985. Fotod palume saata aadressil: 202 400 Tartu, postkast 110 või: Eesti Toimetuse (Burdenske 4, II korrus).

37

Eesti Loodus nr 1, 1985, lk 27

Eesti Loodus No. 1, 1985, p. 27

Isegi hallis ja ilmetus argipäevase leidub midagi, mis jääb silma neile, kes tavatsevad vaadata ümbrust ka läbi fotoobjektiivi. Midagi erilist, midagi ainulaadset. Mõnikord saab jäädvustatust postkaart, näitus- või raamatupilt... Ent vahel on ta koguni nii hea, et sobib ajakirja kaanetele.

Eesti Loodus kuulutab välja

KAANEFOTO KONKURSI

Ootame osalema nii noori kui ka juba kogemustega loodusepildistajaid.

□ Kaanefotoks sobib püstformaadis slaid, mille ülemisele neijanäidukile saab paigutada ajakirja nime, rikkumata piiti.

□ Ühelt autorilt ootame kuni 5 slaidi, mille raamile on kirjutatud võistlustöö märgusõna ja kalendrikuu, mil pilt on tehtud.

□ Kinnine ümbrik koos märgusõnaga sisaldagu autori andmeid.

□ Karm kohtunikekogu asub tööle juba kevade alguse päeval.

□ Parimad tööd avaldatakse Eesti Looduse kaanel. Nende fotode eest saab honorari. Parimatest parim saab lisaks 1000 krooni uute filmide jaoks.

□ Koik slaidid talletatakse Eesti Looduse fotokogus või tagastatakse, kui autor soovib.

Eesti Loodus nr 2, 1997, lk 68

Eesti Loodus No. 2, 1997, p. 68

Hea lugeja!

Ühikpaberil avaldatud väikeste mõõtudega mustvalgefotode järele, mis peegeldaks loodust ja inimest looduses IIRI kõikide aastaaegade, kuulutab «Eesti Loodus» välja

Ajakirja «Eesti Loodus» kuulutab välja loomafoto konkursi

1985. aastal alguse saanud Eesti Looduse toimetuse fotoarhiiv, fototeek, on kogutud ajakirjas ilmunud artiklite autoritelt, kaastöö pakkumistena nii harrastajatelt kui ka kutselistelt fotograafidelt, tellimustöödena, toimetusele üle antud autorikogudena ja ka ajakirja korraldatud fotovõistluste kaudu.

Preemiad paneb välja Jõgeva rajooni «Kungas» kolhoosi 90 rubla väärtuses. Jaoamine otsustab IIRI 12 parimat fotot avaldatakse (kõrgeima hõnoremärgiga) «Eesti Looduse» ühe aastakäigu erikaane siselehel. Teisi pilte kasutatakse ajakirjas vastavalt vajadusele ja hõnoremärgitakse ka erikaane korrusel.

Eriti ostame:

- kõiki aastaaegu hõlmavat seeriat
- pilte meie kõige tavalisematest loomadest, olgu väikesest või suurest, nende tavapärasest ümbrusest. (Sääsk on ülharuldases lihkast eelistatavam. Vahelimegi oskab olla fotogenneel.)
- looduskaitselise alltekstiga pilte
- detailfotosid (eriti tavalisest loodusest)

Tööde esitamise viimane tähtaeg on 20. detsember 1985. Fotod palume saata aadressil: 202 400 Tartu, postkast 110 või: Eesti Toimetuse (Burdenske 4, II korrus).

Eesti Loodus nr 6, 2000, lk 210

Eesti Loodus No. 6, 2000, p. 210

Ajakirja Eesti Loodus ja MTÜ Loodusajakiri kuulutavad välja

Eesti Looduse fotovõistlus 2007

Tähtajad

Fotovõistluse viimane tähtaeg on 23. oktoober 2007. Võistlusele saadetakse ainult digitaalsed pildid, mille suurus ei ületa 10 MB. Pildid tuleb saata Eesti Looduse toimetusele aadressil: Eesti Loodus, Võitlusele saadetud fotosid ei tagastata.

Ke on osalised?

Kõik loodusehuvilised on loomade, taime- või loomade maailma, looduse ja inimeste vahelise suhte, looduse kaitsmise ja taastamise teemal. Võistlusele saadetakse ainult digitaalsed pildid, mille suurus ei ületa 10 MB. Pildid tuleb saata Eesti Looduse toimetusele aadressil: Eesti Loodus, Võitlusele saadetud fotosid ei tagastata.

Ke on pilid?

Kõik Eesti elavad olendid, elgu nad ühe mees või naine, või ühe loomade maailma, looduse ja inimeste vahelise suhte, looduse kaitsmise ja taastamise teemal. Võistlusele saadetakse ainult digitaalsed pildid, mille suurus ei ületa 10 MB. Pildid tuleb saata Eesti Looduse toimetusele aadressil: Eesti Loodus, Võitlusele saadetud fotosid ei tagastata.

Katseproovid

Võistlusele saadetakse ainult digitaalsed pildid, mille suurus ei ületa 10 MB. Pildid tuleb saata Eesti Looduse toimetusele aadressil: Eesti Loodus, Võitlusele saadetud fotosid ei tagastata.

Lisainfo

http://www.loodusajakiri.ee/veest_loodus/ toimetuse@loodus.ee, tel. 745 1145

Toetajad:

LOODUSKALENDER EE, IIRI, MAALAIT, JAHIMEES, METSIKULTUUR, CANNON, OVERALL, IIRI

Eesti Loodus nr 7, 2007, lk 27

Eesti Loodus No. 7, 2007, p. 27

Eesti Looduse fotovõistlus

Looduse pildistamine on paljude eestlaste meelisharrastus ning parimatele pildistajatele ka kutsetöö. Eestis toimub regulaarselt kolm suurt pika ajalooga loodusfoto konkurssi. Nende hulka kuulub 2000. aastast ajakirja Eesti Loodus (ja väljaandja MTÜ Eesti Loodusajakiri) korraldatav iga-aastane „Eesti Looduse fotovõistlus“ (2007. aastani nime all „Eesti Looduse loomafoto konkurs“), mis eristub selle poolest, et keskendub Eesti looduse tundmisele. Osalev fotograaf peab võimalikult täpselt määrama pildistatava objekti (liigi) ja kirjutama juurde ka foto saamisloo. Konkurss kuulutatakse välja kevadel ning aasta viimases numbris avaldatakse ajakirjas konkursi tulemused ja žürii lemmikpildid. Eesti Looduse toimetuse hoiab nii Eesti loodusfotograafias toimival kätt pulsil ja ühtlasi saab ajakiri tiptasemel loodusfotodest tänuväärset sisulisa. Varem korraldas Eesti Loodus pisteliselt kaanefoto konkursse – näiteks 1989., 1993. ja 1997. aastal. Keset värvislaidiajastut korraldati 1985. aastal aga spetsiaalselt just mustvalgete fotode konkurs, et leida parimaid pilte ajakirja sisulehtede kujunduses ja sisekaanel avaldamiseks. Kõigil konkurssidel on saanud kõrvuti osaleda nii professionaalid kui ka harrastajad, nii lapsed kui täiskasvanud.

Estonian Nature Photo Contest

Nature photography is a hobby for many Estonians and, for the best photographers, it is also a profession. There are three major nature photography competitions with a long history that take place in Estonia regularly. One of them is the annual 'Eesti Loodus Photo Contest' (under the name 'Eesti Loodus Animal Photo Contest' until 2007) organised by the Eesti Loodus journal (and the publisher MTÜ Eesti Loodusajakiri) since 2000, which is distinctive by its focus on knowledge of Estonian nature. The participating photographer must determine the object (species) that is being photographed as precisely as possible and also write the story of how the photo was made. The contest is announced in the spring and the results of the contest and the jury's favourite photos are published in the last issue of the year. This helps the editorial staff of Eesti Loodus keep a finger on the pulse of what is happening in Estonian nature photography and adds valuable content to the journal by means of high quality nature photos.

In the past, Eesti Loodus used to sporadically organise cover photo contests – e.g. in 1989, 1993 and 1997. In 1985, the middle of the colour slide era, a competition for black and white photos was organised specifically to find the best images for the design of the journal's content pages and insides of the cover pages. Both professionals and amateurs, including children and adults, have been able to participate in all competitions.

EESTI LOODUS

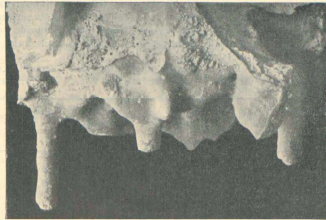
TARTU ÜLIKOOLI JUURES OLEVA LOODUSUURJATE SELTSI TRAJAJA

Nr. 3. 15. oktoober 1933. a. I. a.-k.

TILKKIVI EESTIST.

Armin Öpik.

Tilkkivi, eriti stalaktiididena, esineb meil kuni 10 sm pikkades purikates niisketes lubjakiviat võlvialustes ja tsementehitistes. Eestis leidub neid aga ka täitsa loomulikkudes oludes lubjakivi koobastes. Nii Mäeküla paekaldal, 9 km Tallinnast Paldiski maanteed mooda, mahajäetud kindlustuste läheduses asetseb üks niisugune tiik-



19. joon. Tilkkivi Mäekülast. Tartu ülikooli mineraloogiakabineti Eesti mineraalide vaatekogus. Autori foto.

kivi leiukoht. Kuni ühe meetri paksuste pesadena leidub teda Aseri lademe ooliti-merglites ja Tallinna lademe almistes kordades. Ilmestis olid selles paes tilkkivi-pesade asemel kord koopad. Vardid-misi veekindel ooliti-merglilubjakivi kogub palju vett, see lahustab paasi ja tekitab korrapärase karsti. Nii pidi siis ka siin, Mäeküla kohal, asetsema kord väheldane karstide ala. Kuid nähtavasti mingisuguse muutuse tõttu põhjavee oludes jäi seisma koobastiku arengumine ja algas uus järk, esimesele vastupidine — lubja sadestumine. Koobaste laest ja mööda seinu nirises vesi, aurus ja tekitas

Eesti Looduse esimene kaanefoto – Armin Öpiku ülesvõtte tilkekivi näidisest Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu.

The first cover photo of Eesti Loodus – Armin Öpik's shot of a stalactite sample Tallinn University Academic Library.

Järjepidev uudsus

Eesti Looduse kujundus on ajakirja ilmumise pika ajaloo jooksul käinud kaasas ajastu moega ja püsinud värskena. Ajakiri on alati fotosid väärtustanud. Neid trükiti juba kõige esimeses Eesti Looduse numbris, kus uurimuste ülevaadete juures avaldati artiklite autorite, eesti loodusteadlaste tehtud fotosid. Esimeseks kaanepildiks võib pidada 1933. aastal ajakirja kolmanda numbriga esikaanel ilmunud professor Armin Öpiku pildistust Tartu Ülikooli mineraloogiakabineti Eesti mineraalide vaatekogus leitudvast Mäeküla tilkekivist. Fotode esitamine Eesti Looduse esikaanel sai aga järjepidevaks tavaks alles 1961. aastast. Alates 1965. aastast valmistati ajakirja kaaned kahevärbitrukis (Duplex), mis aitas muidu monokroomseid kaanepilte efektselt erguks muuta. 1967. aastast lisandusid ajakirja sisule värvifotodega tahvlid. 1976. aastast jõudsid ofsettrükis teostatud värvifotod nii kaantele kui ka ajakirja sisulehtede.

Ajakirja trükiti 1958. aastast H. Heidemanni trükikojas Tartus ja 1974. aasta teisest numbrist alates juba Tallinna trükikodades. Suurim tiraaž Eesti Loodust ilmus 1984. aastal – 58 000 eksemplari. Ajakirja praegune tiraaž on 5000 ja väljaandja alates 2001. aastast on MTÜ Eesti Loodusajakiri, seda rahastab sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Constant novelty

Throughout the long history of the journal's publication, the design of Eesti Loodus has followed the trends and remained fresh and modern. The journal has always valued photography. Photos have been printed since the very first issue of Eesti Loodus, where alongside the research articles, photographs taken by the authors of the articles, Estonian natural scientists, were published. Professor Armin Öpik's photograph of the Mäeküla stalactite found in the Estonian mineral collection of the Mineralogy Office of the University of Tartu, which appeared on the front cover of the journal's third issue in 1933, can be considered its first cover image. Presenting photos on the front cover of Eesti Loodus became a consistent practice in 1961. In 1965, the covers of the journals began to be printed in two colours (Duplex), which helped to make the otherwise monochrome cover pictures brighter and more effective. From 1967, the journal's content was supplemented by pages with colour photos. In 1976, colour photographs made in offset printing reached both the covers and the content pages of the journal.

From 1958, the journal was printed in H. Heidemann's printing house in Tartu, and since the second issue of 1974 in printing houses in Tallinn. The largest circulation of Eesti Loodus – 58,000 copies – was published in 1984. The current circulation of the journal is 5000 copies and the MTÜ Eesti Loodusajakiri has been the publisher since 2001. It is financed by the Environmental Investment Centre foundation.